

Bedankt voor het downloaden van dit artikel. De artikelen uit de (online)tijdschriften van Uitgeverij Boom zijn auteursrechtelijk beschermd. U kunt er natuurlijk uit citeren (voorzien van een bronvermelding) maar voor reproductie in welke vorm dan ook moet toestemming aan de uitgever worden gevraagd.

Boom

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikelen 16h t/m 16m Auteurswet 1912 jo. Besluit van 27 november 2002, Stb 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoeding te voldoen aan de Stichting Reprorecht te Hoofddorp (postbus 3060, 2130 KB, www.reprorecht.nl) of contact op te nemen met de uitgever voor het treffen van een rechtstreekse regeling in de zin van art. 16l, vijfde lid, Auteurswet 1912.

Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten, postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro).

No part of this book may be reproduced in any way whatsoever without the written permission of the publisher.

info@boomamsterdam.nl
www.boomuitgeversamsterdam.nl

Boeken (en zo)

Lucas Casimir

Frits Marnix Woudstra (2015).
Amsterdam: Thomas Rap. 196 pp., € 19,90.
ISBN 9789400403901.

Jan Meerdinkveldboom

'Ik ben een oud mannetje, pap', (p. 21), zegt Lucas, die dan 24 jaar oud is, drie dagen voor zijn zelfgekozen dood. Enkele dagen daarvoor had hij zijn vader gevraagd of die hem misschien wilde helpen een eind aan zijn leven te maken. De dag van zijn suïcide sluipt Lucas 's morgens vroeg het huis uit, even later stapt hij voor een trein. In dit boek beschrijft zijn vader, Frit Marnix Woudstra, alle verwarrende emoties die hij in het jaar daarna heeft ervaren. Hij doet dat op een zeer integrale manier. Nergens maakt hij verwijten, noch jegens de hulpverlening, noch jegens Lucas zelf of jegens wie dan ook.

Omdat hij in de eerste weken na het overlijden geen enkele kans ziet zijn werk als beeldend kunstenaar op te pakken en alleen maar aan zijn zoon kan denken, gaat hij een blog schrijven waarin hij zijn overpeinzingen en herinneringen opschrijft. Herinneringen aan de wijze waarop hij als vader de laatste periode van Lucas' leven voor hem heeft gezorgd. En hij probeert woorden te geven aan al zijn verschillende gevoelens. Hij doet dit op zeer gevarieerde wijze. Soms spreekt hij zijn zoon rechtstreeks aan, dan weer haalt hij herinneringen op aan de tijd dat Lucas nog leefde, en mooie vooruitzichten had. Ook laat hij Lucas brieven naar hem schrijven, waarin hij dan vertelt hoe hij zijn suïcide heeft

georganiseerd. Het is een droevig maar tegelijkertijd ontroerend relaas geworden.

Het heeft een mooi boek opgeleverd, door de soms poëtische schrijfstijl maar vooral door de eerlijkheid waarmee Woudstra alles beschrijft. Zo staat hij bijvoorbeeld stil bij de wijze waarop hij zijn rol als vader heeft ingevuld: 'Als ik een keer met de vuist op tafel sloeg, lachten de kinderen me uit, en moest ik soms zelf ook grinniken' (p. 88).

In de laatste weken voor zijn dood woont Lucas weer bij zijn ouders waar vader hem liefdevol verzorgt. Lucas komt tot niets, voelt zich volstrekt waardeloos, is met moeite over te halen om met zijn vader eens een wandelingetje te maken en als ze op pad gaan zwijgt hij en wil hij het liefst weer zo snel mogelijk naar huis. In die periode trekt hij zich fysiek en verbaal terug van zijn ouders en wordt hij onbereikbaar. En al die tijd hangt de dreiging van de suïcide in huis, tot het dan ook daadwerkelijk gebeurt.

De rol van de hulpverlening komt slechts summier aan bod; het is duidelijk niet de bedoeling van de auteur geweest die in dit boek te bekritisieren. In interviews, bijvoorbeeld in *De Volkskrant* (Effting, 2014), komt wel de verbazing en verontwaardiging naar voren over de vasthoudende wijze waarop zowel de huisarts als de psycholoog bij wie Lucas vier jaar onder behandeling was als later de crisisdienst, contacten met de ouders afhiielden. Zij beargumenteerden dit stevast met de verwijzing naar het feit dat Lucas volwassen was.

Maar zoals gezegd gaat het in dit boek niet om een zakelijk verslag over het pro-

Lucas Casimir

ces dat leidde tot suïcide en dat zich onder de ogen van de ouders heeft afgespeeld. Vader heeft het proces willen beschrijven van zijn diepe rouw. En zijn liefde voor zijn zoon. Ook nu nog, ruim twee jaar na Lucas' dood, loopt hij soms rond in diens kleren, zegt hij. Dan voelt hij zich als Lucas en is zijn zoon weer even dichterbij en niet zo dood.

En ook al uit deze vader in dit boek geen rechtstreekse kritiek op de hulpverlening en op het feit dat men hem als vader buitensloot, dan nog: zowel hulpverleners als

hun cliënten van achttien jaar en ouder kunnen op zijn zachtst gezegd baat hebben bij het betrekken van ouders bij een behandeling. Lees dit boek maar.

Jan Meerdinkveldboom is jeugdpsychiater, systeemtherapeut en consultant op het gebied van suïcidale jongeren en hun ouders. E-mail: postbus@mdvb.demon.nl.

Literatuur

Eftting, M. (2014, 15 september). De weg van Lucas. *Volkskrant Magazine*, p. 32-37.

Grote kleine mensen problemen – Grote grote mensen problemen

Sabine Vermeire, Willem Beckers, Kris Decraemer, Mieke Faes (red. 2015). Antwerpen: Interactie-Academie VZW. 48 pp., € 15,-. ISBN 978 90 8012 685 5.

Nine van Stratum

'Hallo! Heb jij ook soms een knallende vulkaan op bezoek of ben je wel eens in de greep van een waterval van tranen?' (p. 3)

Dit boek, met tal van verhalen en afbeeldingen, bestaat uit twee delen. Aan de ene kant is te lezen over de 'grote kleine mensen problemen' en als je het boek omdraait kun je lezen over 'grote grote mensen problemen'.

Dit boek laat zich moeilijk met woorden aanprijzen, door de ontroerende beelden die volwassenen en kinderen aan hun problemen hebben gegeven. Zo maken we in het deel met verhalen van kinderen onder andere kennis met 'de dolle MONSTERboel' en de 'mister super SPIDER coole

gast in batmankleren'. Alle beschreven figuren weten een boel te verstieren in de levens van de betreffende kinderen. In het andere deel maken we bijvoorbeeld kennis met 'het Tom & Jerry-gedoe', dat binnendringt in het denken, voelen en lichaam van een paar en waardoor zij de controle verliezen.

Met de verhalen en illustraties willen de auteurs hulpverleners inspireren tot het gebruik maken van deze vorm van externaliseren. Daarnaast willen de auteurs met het boek herkenning en steun bieden aan grote en kleine cliënten.

De uitgave bestaat uit korte verhalen van enkele pagina's over de namen, vormen, kleuren en omschrijvingen die cliënten hun problemen geven. Het zijn externalisaties die zowel in individuele als gezins- en relatietherapieën gemaakt zijn. In treffende beelden worden de persoonlijke ervaringen getoond en beschreven. Ook wordt in veel verhalen een inkijk gegeven in de 'werkplannen' van cliënten; hoe kunnen zij ervoor zorgen dat ze weer de baas worden over hun geëxternaliseerde probleem.